

Előzmény: Népszabadság, 1996.08.24. E.I.: Barangolás Michnik körül + Népszabadság, 1996.07.03. Percz László: A balsors édes hasznai + Magyar Narancs, 1991.08.08. E.I.: Látogatás előtt

A lágyagyúság változatai

Körítés és tartalom E. I. különös barangolása

MILLENNIUM

X 323.10

Tulajdonképpen remegő kezekkel kellene írnom ezen sorokat, ha komolyan venném mindazt, amit egyes tömegtájékoztatói szerveink tááltak a millicentenárium ürügyén. Tudomásul kellene például vennem, hogy azon szedett-vedett vad népség lezármazottja vagyok, amely a besenyők elől fejvesztetten menekülve pusztá véletlenség-ből zúdult be a Kárpát-medencébe. Sőt, ha jól értem a kozmopolita szellemű „történetírást”, még ez sem sikerült volna nekünk, ha nem segítenek bennünket a kabarok. Hja, a kabarok... a kazárok egyik lázadó és eleinkhez csatlakozó törzse...

Ennél a pontnál a laikusnak be kell látnia, hogy történelmi, antropológiai stb. ismeretei nem teszik lehetővé az 1100 évvel ezelőtti történetek felfogását, „helyes értelmezését”... Mert tanultam, halottam ugyan a lázadó kabarokról, illetve egy hozzánk csatlakozó törzsről, de – mint legújabbán kiderült – lehetséges, hogy három kabar törzs támogatta a húst nyereg alatt puhító, a földművelést és írásbeliséget még hírből sem ismerő barbár hét magyar törzset. Természetesen így lehetett, hisz a Göncz-féle gyűlöletörvény legyen illetékes annak ügyében, aki ilyesmiben kételkedik!

A kabarok (szó szerint: a lázadók) állítólag a zsidó vallásra áttért kazárok; nos, mindenki tudja, hogy az ilyen primitív népek hajlamosak a nyakló nélküli szaporodásra, de azért mégis csak felmerül a kérdés, hogy miként lehetett néhány év alatt egy törzsből három? (A „néhány év” kifejezésen nem az ezeregyszáz évvel ezelőtti természetes szaporodás, hanem a legutóbbi években csodával határos módon végbement szaporítás értendő.)

Régebben, amikor még úgy járta, hogy bejöttünk és nem fékevesztetten menekülve bezúdulunk azon a bizonyos Verekei-szoroson, nos, akkor már itt találtuk a Kárpát-medencében a most nyilatkozó művész őseit. Akik árusították nekünk a bozogányt és a kocogányt... Ez, persze, szakállas vicc, de biztos vagyok benne, hogy aki a másságot szereti, az nem lehet a humor ellensége.

És ne feledjük: sok adósságunk van. Például: dr. Margalits Ede egyetemi tanár 1897-ben adta ki a *Magyar közmondások és közmondásszerű szólások* című gyűjteményét. (Jellemző az akkori idők hazafiaszkodó stílusára, hogy a szerző nem átalotta ezen sorokat mellékelni: „A MAGYAR HAZÁNAK ÉLETE EZREDÉVES ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL MÉLY TISZTELETTEL AJÁNLIJA A GYŰJTŐ.”)

Borzasztó ez a vadmagyarkodás, de ez még hagyján. Mert bizony az összeállításban van egy mondás, amely szó szerint így hangzik:

„Félre zsidó, paraszt jön!”

Hogy mit meg nem engedtek maguknak eleink... Mert tényleg, tessék elképzelni, ha például manapság zsidó származású honfitársaink egy része így gondolkodna, csak ellenkező előjellel... Ugye, ez elképzelhetetlen?

Hogy Horn Gyula és Kovács László a magyar-román alapszerződésnek nevezett kártekyony tákolmányával letette az asztalra a maga „ajándékát”, azon – ismerve a társaságot – csodálkozni sem lehet. Kihívó magabiztosságra vall viszont, hogy a rádióban egy Bauer Tamás bizonygatta, hogy ez a szerződés milyen jó a magyaroknak.

Aztán személyesen Horn a Kossuth rádióban.

„Vélt történelmi sérelmek emlegetésével nem jutunk előbbre” – jelentette ki a rozstovi bölcs. Jó lenne tudni: az egykori karhatalmista vajon csak „vélt” sérelemnek tartja-e Trianont? Ha igen, akkor kérje

vissza az iskola- és a szemináriumi pénzt: Trianont ugyanis még a régi marxisták is igazságtalannak tartották.

Vizont tényleg elismerés illeti Göncz Árpád sugóit, azaz: tanácsadóit. Göncz ugyanis már-már második Árpád fejedelemként próbál tetszelegni, amikor „drámai választással” ríogatja a magyar népet: vagy Európa, vagy... A dolog kissé szépséghibás: ugyanis Göncz és társai (Horn-Pető) „irányítása” alatt szépen, folyamatosan, de legfőképpen biztosan haladunk a legsötétebb balkáni állapotok felé.

Az „ünnepi megemlékezések” közül nem lehet kihagyni Makk Ferenc (a történettudományok doktora) eszmefuttatását. Ez megjelent a Népszabadság augusztus 17-i számában a következő címmel: *Zsákmányért, foglyokért Európában.*

Talán mondani sem kell, rólunk, magyarokról van szó. Az írásra tényleg kár egy szót is vesztegetni, de elretentő példaként álljon itt néhány sor attól a valakitől, aki ma a történettudomány doktora lehet Magyarországon:

„... hangsúlyozni kell: a magyarokat legtöbb esetben senki sem hívta, *senki sem lépett velük szövetségre... Számos alkalommal pedig – a megkötött alkut felrúgva – saját szövetségeseik ellen fordultak, ha érdekeik úgy kívánták.*”

Hogy miként lehet felrúgni olyan szövetséget, amelyet senki sem kötött meg velünk, arról tessék megkérdezni dr. Makk Ferencet...

Kornis Mihály, aki a Charta szellemi apaságáért vetélkedett Konrad Györggyel, ezt írta a Beszélő 1993. december 2-ai számában:

„Mi még sokkal jobban gyűlölünk titeket, mint ti minket!”

Ami engem illet, én nem leszek biztos ebben, ha ez így megy tovább.

Nem vitás: a Népszabadság ért hozzá és nem véletlenül a legolvasottabb. Az egykori pártlap – amelynek jelenlegi minősítése tényleg megérdemelne egy tanulmányt – nyilván a legszélesebb olvasóközönség várakozásának tett eleget, amikor augusztus 24-i számában egy teljes oldal terjedelemben közölte **Eörsi István** *Barangolás Michnik körül* című cikkét. Mert ugyebár senki sem vonja kétségbe, hogy a Népszabadság olvasói már jó ideje feszülten várták, miként vélekedik **Eörsi** az egykori lengyel ellenzéki legújabb, *Gondban a bohóc* című esszégyűjteményéről. Hát most megtudhatták! Persze nem mindenki: jelen sorok írója tartozik az igazságnak annyival, hogy bevallja: nem egészen érti az olyan **eörsiadákat**, miszerint: „*Michnik arról győzött meg, hogy az ember lehet szabadabb is, mint ez társadalmilag lehetséges*”, meg aztán: (*Michnik*) „*túllép a társadalmi szférán, és még biológiai létezését is meghatározza*”.

A méltatás olvasójának már-már kisebbrendűségi érzése támadhatna, ha nem tudná azzal vigasztalni magát, hogy **Eörsi István** intellektusa mégsem ennyire bonyolult. Erre egy példa: amikor az acélos aczéli kultúrpolitika az akkori Nyugat-Németországba „száműzte” – no, csak átmenetileg! –, oly egyszerűséggel tájékozódott a német belpolitikában és közéletben, hogy az ember szinte hajlamos lenne primitíviségről beszélni, ha nem jeles íróról lenne szó. (**Eörsi** *Az ötlábú bárány* című könyvét méltatva írta Percz László: „Ha valamely közéleti kérdésben netán nem igazodott volna el, Franz Joseph (!) Strauss állásfoglalását kellett megvárnia, máris csalhatatlanul tudta, neki bizonyosan a másik táborban a helye!” Ha kicsit szórászhasogatóak len-

nénk, akkor azt kellene mondanunk, hogy valaki – **Eörsi**? Percz? – szörnyű tévedés, netán személycsere áldozata. A néhai bajor miniszterelnök ugyanis Josefnek és nem Joseph-nek írta keresztnevét...)

Michnik különben tényleg érdekes lehet: megtudjuk róla, hogy „... beszél, vitázik, előad, szónokol, csillog a tévé képernyőjén, és *nehezen forgó nyelvel demonstrálja, hogy milyen gyorsan fog az agya.*” (Valóban lenyűgöző, de talán nem feltétlenül kell, hogy ez nálunk is iskolát teremtsen...)

De **Eörsi** nem lenne az, aki, ha megmaradna egy könyv méltatásának keretei között. Nem, ő körképet ad Michnikről, az ismert lengyelországi ellenzékiről. És ez a körkép nem nélküli természetesen az – enyhe – bírálatot sem. Imigyen:

„Nem hallgathatom azonban el, hogy egy lényeges témakörben nem mindig őrizte meg eredendő bohóci képességét a gúnyra és a kritikára. Ez a zsidó származású lengyel, aki nem a zsidó történelemmel vagy Izrael Állammal, hanem kizárólag a zsidó sorssal szolidá-

ris, és ezért lengyel létére nem akar lemondani arról, hogy az antiszemita zsidónak tekintsék (mély megértéssel számolok be erről, hiszen magamról is beszéltek), ez az Adam Michnik megítélésem szerint a lengyel katolicizmussal és képviselőivel szemben nem mindig tudta megőrizni elfogulatlan szabadságát.”

(Világért sem bonyolodnék abba a kérdésbe, hogy ki tekinthető zsidó származásúnak, de kétségtelen, hogy **Eörsi István** itt új, eddig ismeretlen meghatározását adja a zsidó szolidaritásnak: nem számít az, ha valaki nem azonosul a zsidó történelemmel, vallással, szokásokkal, az a fontos, hogy az antiszemita zsidónak tekintsék...)

Ha **Eörsi István** cikke itt végződne, akkor az írás meg sem jelent volna a Népszabadságban. De megjelent, mert van folytatása. Eszerint Michnik – a katolikus egyház megítélésében – „*viszanyerte a szabad ítélezés képességét*”. Ez valóban megnyugtató, különösen ha megtudjuk, hogy Michnik szerint II. János Pál pápa „nem szereti a felzárkózást Európához”, meg aztán:

„Michnik a fundamentalista katolikus egyház esetleges diadalát apokaliptiszisnek nevezi: Isten óvjon meg mindannyiunkat egy ilyen apokaliptiszistól.”

A „fundamentalista egyház” kifejezés eddig csak az iszlámmal kapcsolatban volt használatos, de ennél sokkal izgalmasabb a kérdés, vajon kik azok, kik a „mindannyiunk”, akiket a katolikus egyház diadalától akar megóvni a Michnik-Eörsi kettős? Csak az antiszemita által zsidónak tekintett zsidókra vonatkozik-e, vagy tágabb körre is...?

Tagadhatatlan **Eörsi István** fejlődőképessége. Amikor II. János Pál pápa első ízben járt Magyarországon, minősíthetetlen csúfolódást írt a Szentatya „közönségsére”. Javára szól, hogy azóta valószínűleg tájékozódott, és talán észrevette, a magyar költészettől idegenek a más nemzetek irodalmában annyira kedvelt gúnyversek, a gyűlölködő kifejezések. Erre a jelek szerint **Eörsi** is rájött, és most ezért kaparta elő Adam Michniket. A *Gondban a bohóchoz* egyébként Kis János írt utószót.

Behívás — beeresztés

Megoszlott a világ közvéleménye az amerikaiak legutóbbi Irak elleni hadműveleteivel kapcsolatban. Olyan harci cselekményekről volt szó, amelyekre gyakorlatilag semmi szükség nem volt, nem beszélve arról, hogy csupán belső konfliktus adódott Irak területén és ebbe „szólt” bele, emberéleteket nem kímélve, a világ legerősebb hadserege. Az akció a magát demokratikusnak tartó Clinton elnök nevéhez fűződik, segítőndő a választási küzdelméért.

Tőlünk távol történt eseményről van szó, mégis számunkra is elgondolkodtató az eset. Az új amerikai mentalitásra figyelmeztet. Az egyedüli szuperhatalom mindenhatóságára, ellenőrizhetetlenségére, eltorzult elhivatottságtudatára.

Nekünk magyaroknak minden ilyen katonai beavatkozásról először a saját sorsunk jut az eszünkbe, mindenekelőtt a többszöri szovjet megszállás. A ruszok először hivatlanul jöttek, úgymond felszabadítani bennünket, aztán szépen itt ragadtak. Másodszor úgy jöttek, hogy valójában el sem mentek, s vérbe fojtották a forradalmunkat. Ekkor azt terjesztették, hogy behívták őket, pedig bizonyára jöttek volna hívás nélkül is. Kádár János és kommunista bandája alakította a nagy behívogató szerepét.

Az amerikaiakat nem hívta senki (remélhetőleg!), őket beeresztették. Horn Gyula és az árnyékában meghúzódó Pető Iván és társaik voltak a nagy beeresztgetők.

Most aztán itt vannak, s jönnek a továbbiak, lesznek egyre többen. Megszállás-e ez? Most még nem az! De amikor az oroszok először bejöttek, azt sem hittük megszállásnak és mégis az lett belőle, még ha több mint negyven éven át ideig-

lenes itt-tartózkodást hazudtak is. Mi van, ha jön egy új kormány (nem ilyen beeresztgető), és azt mondja az amcsiknak: „Tisztelt Jenki urak, szíveskedjenek hazafáradni, mert ebben a kicsiny országban már annyiféle katonaság megfordult, hogy önkönből már nem kérünk. Eljött hozzánk a tatár, a török, a német, az osztrák és a német, az orosz is inkább háromszor, mint kétszer járt itt, no meg ide látogatott a román is. Ennyi elég volt. Örülünk, hogy jól érezték magukat nálunk, de most már szíveskedjenek máshova menni, talán leginkább hazá. Végre azt szeretnénk, ha semmiféle idegen hadinépesség nem állomásozna nálunk.”

Megtörténhet ez? Adja Isten, hogy megtörténjen! De vajon megtörténhet-e az, hogy kijelentik: márpedig mi innen el nem megyünk! Bizony félt, hogy megtörténhet!

Mit tehetünk akkor? Szaladgálhatunk fűhöz-fához panaszra, lesz aki megért majd bennünket, de nem tesz semmit, mert nem tehet semmit, s lesz olyan is, aki a jenkikkel ért egyet, úgy, mint most, Irak esetében.

Kezdetét veszi talán az amerikai megszállás? Bizony az is meglehet. De milyen indokkal? Talán azzal, hogy Magyarországon nem kívánatos (számukra nem kívánatos!) politikai erők kerültek hatalomra – vesztélyben az amerikai mintájú demokrácia. Ennyi! Mi meg majd szidhatjuk, átkozhatjuk a beeresztgetőket. Mást aligha tehetünk. Hacsak közben Amerikában is nem történik valami.

Pozsonyi István

Bujtás Pál

Az amerikai katonai jelenlét felhagyásáért, a „beeresztgető” romából...

A millicentenárium a lefegyverelt horvátok állapotaiban találtuk a Népszabadság 1996. VIII. 17-i számaiban...

Makk Ferenc Magyarországot. Gondban a bohóc. Eörsi István: Barangolás Michnik körül. Népszabadság, 1996. VIII. 24. Michnik: Gondban a bohóc.